

Служба на св. Климента Охридски

отъ неговъ ученикъ

Имаме две служби на св. Климента, едната гръцка, другата славянска. Гръцката служба е колективно дѣло на гръцкитѣ охридски архиепископи, отъ XI до XIV в., именно на Теофилакта, Хоматиана, Кавасила, Григория. Гръцката служба не е преставала да се прережда и допълва и по-късно. Такъвъ е случаятъ съ Козма, родомъ охридчанинъ, митрополитъ на Драчъ презъ XVII в. Гръцката служба бѣ печатана въ мосхополската печатница въ 1742, сетне въ Венеция презъ 1784 г. и най-сетне отъ Баласчева въ 1898 г. Предполагамъ, службата да е печатана и въ Лайпцигското издание на службитѣ въ 1761 г. Зная, че въ тоя сборникъ е обнародвана Наумовата служба, на стр. 1161—1170.

Славянската служба на св. Климента е известна само по единъ ржкописенъ миней отъ 1435 г., съхраняванъ въ Софийската Народна библиотека, № 122. Минейтъ е отъ сръбски изводъ; само нѣколко листа, писани отъ втора ржка, издаватъ, съ своята употреба на ж и ъ, български изводъ. Службата на св. Климента е смѣсена съ тая на св. Пантелеймона, 27 юлий. Като имаме предъ видъ, че манастирътъ на Климента въ Охридъ е билъ посветенъ на името на св. Пантелеймона и че Климентовата паметъ още отъ най-старо време се е чествувала заедно съ Пантелеймоновата, на 27 юлий, можемъ допусна, че и нашата служба е била съчинена въ Охридъ, за пѣние въ Климентовия манастиръ въ деня на светеца. Вгледаме ли се обаче въ съдържанието на службата, трѣбва да приемемъ съ положителностъ, че тя е била съставена отъ непосредни Климентови ученици и пѣна изпърво тамъ, гдето се покоели останкитѣ на светеца, именно въ охридския манастиръ Св. Пантелеймонъ. Това е могло да стане скоро следъ смъртъта на Климента (916 г.), въ времето на царъ Симеона, защото единъ такъвъ великъ български светителъ, книжовникъ и учителъ, какъвто е Климентъ, не е могълъ да не бжде канонизиранъ наскоро и да остане безъ църковно славословие.